

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, 1 leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 4. septembra 1924.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 105.

Naše prometne razmere.

V soboto, dne 30. avgusta t. l. je načelnik prometnega oddelka ministrstva saobračaja g. Panić podal na kongresu trgovskih in obrtniških zbornic v Beogradu informacije o prometnih razmerah za bodočo izvozno sezono. Uvodoma je ugotovil, da se ministrstvo bori v tem oziru z velikimi težkočami, da pa je vendar le opaziti napredek. Navaja, da odhaja iz beogradske postaje dnevno 120 vlakov in da se v celi državi pušča dnevno v promet 1654 vlakov. Brzovozni blagovni vlaki, ki so stavljeni v promet, prevozijo razdaljo od Gjev-gjelije do Beograda že v 36 urah in imajo zvezo preko Vojvodine z inozemskimi vlaki. Prehajajoč na razpravo o tarifah, omenja, da kljub vsem dosedanjim povišanjem pri nekaterih razredih še nismo dosegli zlate paritete in da vsled tega jih ni mogoče zmanjšati. Prizna, da so tarife neurejene in da so razmere bile take vsled 12kratne izmene prometnega ministra, da se ni moglo hitreje delati. Navaja, da je naša država pristopila k barcelonski tranzitni konvenciji, dalje bernski konvenciji o mednarodnem železniškem prometu, ki je bila sedaj popolnoma, dalje da se je sklenila konvencija glede obmejnih postaj z Italijo, da se je otvoril direktni železniški promet z Avstrijo, Madžarsko, Češko in Nemčijo ter da se vodijo razprave za otvoritev prometa s Švico, Francijo, Belgijo, Holandsko in Poljsko. Dela se tudi na direktni potniški tarifi za Grčijo in Rumunijo in tudi načrt naše lastne jadranske tarife je že gotov. Obsegal bo postavke za prevoz hrane preko Sušaka v pasivne kraje v sporazumu z jadransko plovidbo. Upa, da bo skoro sklican tarifni odbor ter da se bodo ta dela v hitrejšem tempu razvijala. Nadalje navaja statistične podatke o stanju našega prevoznega parka, iz katerih vidimo, da je preko polovice lokomotiv in vagonov pokvarjenih. Na normalnotirnih železnicah imamo 1206 dobrih lokomotiv in 768 pokvarjenih, tovornih vagonov je v dobrem stanju 30.800, med tem ko je pokvarjenih nad 16.000. Na 1 km proge pride le 4.9 vagona, med tem, ko bi jih bilo za obvladanje prometa potreba 8.

Na njegova izvajanja je v imenu kongresa na dan 31. avgusta t. l. odgovoril gospod Ivan Mohorič, tajnik Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani. Pred vsem se je izjavil za nujnost in skrajno potrebo uveljavljanja nove carinske tarife in povišanja zlatega ažija, da se omogoči naši industriji, da izkoristi svojo kapaciteto v polni mer. Bojazen pred draginjo ni opravičena, ker se bodo s povišanjem proizvodnje režijski stroški zmanjšali. Obenem pa je potrebno, da se uredi tarifno vprašanje. Z obetanjem zastopnika ministrstva saobračaja se ne moremo zadovoljiti, ker jih čujemo že tri leta. Med tem pa ministrstvo še ni melo dobre volje, da bi našlo za potrebno sklicati tarifni odbor, kateremu izteka sedaj že druga funkcijska doba, ne da bi se konstituiral. Tudi v ostalem ministrstvo samo ne rešuje spomenic in predlogov gospodarskih korporacij.

V ilustracijo razmer navaja govor, da se še danes, ko se nahaja južna železnica že leto dni v državni upravi računajo tarife za vsak del proge ločeno ter da mora slovenska industrija in trgovina vsled tega plačevati letno nad 100 milijonov dinarjev več za prevoz blaga, kakor je potrebno in pravično. Na ta način se

podraža industriji produkcija, konzumentu pa življenjske potrebščine. Slovenija s svojimi proizvodi ne more konkurirati po Vojvodini in Srbiji z inozemskimi državami, ki dovažajo blago po Donavi v našo državo.

Kot drugi primer največje krivice navaja dejstvo, da se je inozemcem za prevoz blaga preko naših tranzitnih prog v Sloveniji dovolilo 80% tarifnega popusta, dočim moramo domačini plačati polno 100%-no tarifo ter se nam tako onemogočava izvozna konkurenca. Vprašuje, kje je tu logika, da se tako zapostavlja interese domačega gospodarstva, konstatira, da ministrstvo na tozadevne predstavitve zbornice ni odgovorilo.

Prizna, da je res, da so nekateri razredi po zadnjem povišanju tarif še vedno znatno pod zlato pariteto, a ugotavlja obenem, da so visoki tarifni razredi preko 30% nad zlato pariteto. To pride od tega, da so se lani 15. septembra ti razredi povišali za 100 odstotkov, dočim se nižjih razredov ni povišalo.

Očita ministrstvu, da še dosedaj ni poslalo v mišljenje zbornicam načrta skupne blagovne klasifikacije, ki je bil že pred 2 in pol leti izdelan. Ugotavlja, da se plača letno preko 30 milijonov dinarjev za najem inozemskih vagonov, medtem, ko naše delavnice radi pomanjkanja kreditov niso polno zaposlene, a v inozemstvo se je plačalo okoli 100 milijonov dinarjev za popravila naših lokomotiv in voznega parka. Zahteva, da se v bodoče to popravi in posveča reparaturi voznega parka v domačih delavnicah večjo pažnjo.

Omenja, da je še nebroj važnih in načelnih prometnih vprašanj, ki jih vsled pomanjkanja časa ni mogoče razpravljati na kongresu ter predlaga, da se po zastopniku ministrstva saobračaja naprosi g. ministra, da skliče čimprej tarifni odbor in širšo anketo gospodarskih krogov, kjer bo mogoče podrobneje o tem razpravljati. Izvajanja g. Mohoriča so vzbudila občo pozornost in burno pritrjevanje udeležnikov kongresa.

Iz gospodarskega kongresa v Beogradu.

Po končanem dnevnem redu II. Kongresa trgovaških komora in udruženja izvoznika je povabila trgovska zbornica udeležnike na banket, na katerem je v imenu udeležnikov iz Slovenije pozdravil navzoče g. ing. Milan Šuklje z nastopnim govorom:

Velepoštovana gospoda! Izredna čast in posebno veselje mi je, da smem v imenu slovenskih delegatov govoriti v tako odlični družbi in izreči našo zahvalo za ljubeznjivi sprejem in za velepomembno skupno delo. Izpočetka se je skoraj zdelo, da pride na kongresu, ki smo ga danes uspešno zaključili, do neljubih diferenc, ki bi mogle zatemniti delo kongresa in slabiti uplivnost njegovih izjav. Zahvaliti se imamo visoki mo-drosti predsedništva kongresa, pa tudi previdnemu posredovanju predstavnikov naših trgovsko-industrijskih komor in njih zavednemu prizadevanju, da se je odvrgla preteča opasnost in da je kongres zaključil svoje delo v polnem soglasju, v oni enotnosti, ki nam daje jamstvo, da se bo naša skupna volja upoštevala.

Mi na severu imamo nekam drugačno naziranje v problemih gospodarske politike nego je običajno tu na jugu kraljevine. Dovolite, da tako razliko na kratko objasnim. Naša Slovenija je mala dežela, ki šteje le pri-

lično 1 milijon prebivalcev. Na tem malem ozemlju pa deluje dan in noč in noč in dan več nego 50.000 konjskih sil v izgrajenih vodnih napravah. In dan na dan produciramo 600 vagonov in če treba 700 vagonov premoga. Po oficijelni statistiki delavskega zavarovanja zaposluje naša industrija nad 70.000 delavcev in namješencev, katerih pridno delo obvaruje našo pokrajino pred siromaštvom in ji zagotovi ugledno mesto med bogatejšimi deli naše kraljevine. Številke, ki sem jih navedel govorijo glasno, in razumeli boste, da nam nalagajo veliko odgovornost. Naša slovenska dolžnost je, da varujemo pridnost in podjetnost, da jim zajamčimo zaslužene sadove. Zato moramo podpirati našo mlado industrijo s primerno carinsko zaščito in s pametno železniško-tarifarno politiko. Dati ji moramo možnost svobodnega krepkega razvoja. Ni nam treba, da bi se bali. Mi vemo, da morejo neprijazne okoliščine ovirati in otežkočiti napredek industrije, a zabraniti ga ne morejo.

Zgodovina preteklega stoletja nas uči, da so pametno gospodarile one države, ki so svojo mlado industrijo pravočasno zaščitile z izdatno uvozno carino. Danes še vidimo, da evropske države, ki imajo neprimerno krepkejšo industrijo, vse odločnejše zavarujejo lastno produkcijo pred tujo konkurenco. Z veseljem nas navdaja, da je gospodarski kongres pristal na našo zahtevo, in da se je z veliko večino izrekel za uveljavljenje nove carinske tarife na temelju zlate carine. Uverjeni smo, da bo kraljeva vlada njegove predloge udeležila.

Kakor smo vsi edini v tem, da ne odstopimo zunanji neprijatelj nobilem pedi naše zemlje, tako pa moramo tukaj izjaviti, da nečemo odstopiti domačim prijateljem niti pedi naše zemlje za ustanovitev vojaške granice ob naših mejah. Predobro poznamo iz stoletne izkušnje, kaj to pomeni robstvo vojaške granice, in še enkrat povdarjamo, da ne damo v tak namen niti pedi zemlje. Naša slavna vojska, za katero nosimo radevolje težka bremena, naj enako varuje vse dele naše svobodne domovine in naj brani srečen in zadovoljen narod.

Mi vsi se nadejamo, da bo naša železniška uprava v bodoče vodila koristnejšo tarifno politiko. Jutri, dne 1. septembra, naj stopi v moč ono zloglasno tarifsko obaveščenje iz meseca maja 1923. leta. Mi smo pravočasno povedali, da se pomanjkanju vagonov ne odpomore s tem, da se povišajo tovarnine za prevoz, drva in umetno gnojilo. Tak eksperiment je nedopusten in mi pričakujemo, da se letos ne obnovi.

Mi smo danes ugotovili, da znaša izvoz industrijskih izdelkov skoraj polovico vrednosti vsega našega izvoza in mi ga moramo pospešiti s pametnimi ukrepi, predvsem z znižano izvozno tovarnino. Tako bomo v izdatni meri povzdignili ugled in moč našega gospodarstva.

Meseca maja t. l. smo se mi vsi skupno poklonili v Kumanovem spominu velikih kumanovskih junakov in tam smo manifestirali naša iskrena čustva za enotnost in edinstvo naše ljubljene svobodne države. Ta edinstvenost je po našem trdnem prepričanju zgodovinsko dejstvo, ki ga ne more okrniti nobena notranja politična peripetija. Sedaj, po petih letih skupnega življenja, naj svečano manifestiramo enotnost in edinstvenost našega gospodarstva, složnost in solidarnost gospodarskih organizacij,

naj manifestiramo zavedno skupnost našega dela.

Imenom slovenske delegacije na današnjem zborovanju se zahvaljujem predsedništvu kongresa, ki je tako modro in lepo vodilo razpravo do srečnega svršetka. Zahvaljujemo se beogradski Trgovaški komori za zavedno sodelovanje in za izkazano nam srčno gostoljubnost. Zahvaljujemo se beogradski Industrijski komori, ki nas je zvesto podpirala v naših strem-ljenjih. Konečno mi bodi dovoljeno, da kot predstavnik velike svobodne industrijske organizacije iskreno pozdravljam naše trgovsko-industrijske zbornice in njih odlične predstavnike. Trdna je moja vera, da bo nas vseh skupno delo prispevalo v srečo in blagostanje našega naroda.

Odmera dohodnine.

Dohodnina se odmerja še vedno po prvotni lestvici. Oženjeni brez otrok in vdovci samo z enim otrokom plačujejo k dohodnini še 10% pribitek; neozženjeni (in vdovci brez otrok) plačujejo ta pribitek s 15%.

Na tako izračunjeno dohodnino se odmeri še vojni pribitek z 20 do 120%.

Na ta skupni davek se od celotnega zneska računi še 30% linearni pribitek. Od istega celotnega zneska se odmeri še posebej tudi invalidski davek, ki znaša približno 10 do 20%.

Primer: Oženjeni trgovec brez otrok (ali pa vdovec z enim otrokom) je imel v letu 1922 dohodkov 40.000 dinarjev.

Dohodnina znaša za leto	
1923	Din 2215-25
10%-ni pribitek	Din 221-53
Skupaj	Din 2436-78
100%-ni vojni pribitek	Din 2436-78
Skupaj	Din 4873-56
Od tega poslednjega zneska 30%-ni linearni pribitek	Din 1462-06
Skupaj	Din 6335-62

Ljubljanska borza.

Dne 3. septembra 1924.

Lesna trgovina: Trami od 4—13 m dolž. 8.8, 8.11, 11.11, 11.13, 13.16, 13.19, 16.19, 16.21, 19.24, 21.27, 34.29, fco meja, blago 450; trami 4/4 150 kom. 6 m; 4/5, 100 kom. 5 m; 100 kom. 6 m; 6/8, 50 kom. 5 m; 4/4, 50 kom. 4 m; 4/4, 4/5 kom. v. 6—7, 2 vag., denar 430, bl. 430, zaklj. 430; štakete od 1.40 m napr. dolž. od 2½—4 cm deb. na drobnem koncu, fco naklad. slov. postaja bl. 0.50; deske 20 mm III. fco meja, denar 555, remeljni polovičarji I., II., III., fco meja, den. 698; oglje vilano Ia, dena 122.50. — Žitarice: Pšenica domača, par. Ljubljana, den. 395; pšenica bačka, fco Bačka postaja, blago 370. Ostalo blago: Suhe gobe po kakovosti 48—54, jabolka prebrana, fco nakladalna postaja, bl. 155, krompir, zdrav, suh, fco naklad. post. den. 120, seno, prešano, Ia, sladko, fco nakladal. postaja, den. 75, vino belo, dolensko, štajersko, hrvaško, po vzorcu, fco nakl. postaja, denar 640.

Effekti: 2½ drž. renta za vojno odškodnino 105, Ljubljanska kredit. banka 225, Merkantilna banka 118—122, Slovenska banka 105, Prva hrv. štedionica 917, Celjska posojilnica 200, Stroj. tovarne in livarne 150—165, Trboveljska premogokop. družba 480—500, Združene papirnice 123—130, 4½ kom. zad. dež. banke 93.

Poleg tega se računi znesek 4873 dinarjev 56 para za podstavo pri odmeri invalidskega davka, v kar se računijo tudi ostali davki. Pri uslužbencih se odmeri invalidski davek pa obenem kar z dohodnino ter znaša v tem primeru (to je od zneska 4873 Din 56 p) 800 Din.

Davčna administracija je razposlala te dni »Obvestila« o dohodnini za leto 1923. Na njih je navedena:

a) pri uslužbencih dohodnina z vsemi pribitki in z invalidskim davkom vred;

b) pri drugih davčnih zavezancih (trgovcih, obrtnikih) pa dohodnina z vsemi pribitki, a brez invalidskega davka.

Dohodka ni označenega na obvestilih. Vsakega pa zanima ravno dohodek sam v prvi vrsti! Na davek sam in na pribitke se danes že skoraj nikdo več ne razume. Da bodo naši naročniki vedeli izračunati dohodek iz davka samega, podamo danes tabelo, iz katere je razvidna:

a) dohodnina z vsemi pribitki, a brez invalidskega davka;

b) invalidski davek;

c) dohodek, ki odgovarja predpisane davku.

Primeri:

1. Trgovec, oženjen, z otroki (ali vdovec vsaj z 2 otrokoma), dobi obvestilo in v njem znesek 7153 Din 25 para.

Ta davek je naveden v prvem razpredelku tabele (»Oženjeni z otroki«). Dohodek se mu je ocenil z zneskom 47.000 do 48.000 Din.

2. Trgovec, oženjen, brez otrok (ali vdovec z enim otrokom), dobi obvestilo z zneskom 4562 Din 53 p. Dohodek znaša 31.000 do 32.000 Din. Davek 4562 Din 53 p je naveden za oženjene brez otrok v drugem razpredelku.

3. Trgovec, samec (ali vdovec brez otrok), dobi obvestilo z zneskom 11.544 Din 39 p. Zanj velja tretji razpredlek; dohodek znaša 57.000 do 60.000 Din.

Pri uslužbencih, ki plačujejo davek potom odbitka pri plači, je v obvestilih kakor rečeno, v znesku všteti tudi invalidski davek. Ti morajo primerjati znesek, ki je zapisan v obvestilu, z dohodnino in z invalidskim davkom te tabele. V obvestilu imajo namreč kar vsoto obeh teh davkov.

Primeri:

1. Neoženjen zasebni uradnik dobi obvestilo z zneskom 2406 Din 30 p. V razpredelku za »samec« je pogledati, katera dohodnina in invalidski davek bi odgovarjal temu znesku. Videl bo, da sta to zneska 2146 Din 30 p in 260 Din. Oba zneska skupaj znašata 2406 Din 30 p, toliko, kolikor je v obvestilu; dohodek (po izločitvi na draginjske doklade odpadajočega zneska) znaša 18.000 do 19.000 Din.

2. Oženjeni uradnik z otroki dobi obvestilo z zneskom 3740 Din 30 p. Pogledati je v prvi razpredlek. Dohodnina znaša 3320 Din 30 p, invalidski davek 420 Din, dohodek (po izločitvi na draginjske doklade odpadajočega zneska znaša 26.000 do 27.000 dinarjev.

Pripomniti je, da imajo uradi leštvico za dohodnino še v kronah. Vsled okrožitve pri preračunavanju posameznih pribitkov in preračunavanju kron v dinarje nastanejo v parah navadno vedno majhne razlike. Poleg tega je v onih primerih, kjer znaša dohodek le nekaj čez predidajočo nižjo stopnjo lestvice, davek tako računati, da ne znaša več kakor bi znašal po predidajoči nižji stopnji, ako se razlika še zraven prišteje. V takih izjemnih primerih znaša davek n. pr. pri dohodku 20.100 Din namesto 2253 Din 42 p le 2244 Din 78 p. V obvestilu bo zapisan znesek 2244 Din

78 p; v tej tabeli je treba poiskati v razpredelku »Oženjeni z otroki« oni prvi znesek, ki je nekoliko večji od zneska v obvestilu, torej znesek 2253 dinarjev 42 para.

Omeniti bi bilo tudi to, da nekatera davčna oblastva označujejo v obvesti-

lih 30% linearni pribitek posebej; tega je treba prej prišteti torej k dohodnini in šele potem poiskati vsoto v tabeli.

Prošnja za odmero podlago je podvržena kolku za 5 Din; priziv sam pa kolku za 20 Din.

Tabela za dohodnino.

Oženjeni z otroki		Oženjeni brez otrok		Samec		Dohodek
Dohodnina z vsemi pribitki	Invalidski davek	Dohodnina z vsemi pribitki	Invalidski davek	Dohodnina z vsemi pribitki	Invalidski davek	
Din p	Din p	Din p	Din p	Din p	Din p	od — do
321 23	37 —	353 35	37 —	369 41	37 —	5.000— 5.500
360 82	37 —	396 90	62 —	414 94	62 —	5.500— 6.000
403 13	62 —	443 44	62 —	460 60	62 —	6.000— 6.500
460 88	62 —	506 97	62 —	530 02	62 —	6.500— 7.000
504 71	62 —	555 18	62 —	580 42	62 —	7.000— 7.500
550 90	62 —	605 99	62 —	633 54	62 —	7.500— 8.000
617 66	62 —	679 43	87 —	710 32	87 —	8.000— 8.500
665 44	87 —	731 98	87 —	765 25	87 —	8.500— 9.000
713 21	87 —	784 53	87 —	820 19	87 —	9.000— 9.500
760 99	87 —	837 09	87 —	875 14	87 —	9.500— 10.000
858 90	87 —	944 79	125 —	977 74	125 —	10.000— 11.000
959 64	125 —	1055 60	125 —	1103 58	125 —	11.000— 12.000
1095 12	125 —	1204 63	125 —	1259 39	125 —	12.000— 13.000
1199 64	125 —	1319 60	189 —	1379 58	189 —	13.000— 14.000
1347 60	189 —	1482 36	189 —	1549 75	189 —	14.000— 15.000
1458 06	189 —	1603 87	189 —	1676 77	189 —	15.000— 16.000
1621 59	189 —	1783 75	189 —	1864 80	189 —	16.000— 17.000
1741 48	189 —	1915 63	189 —	2002 70	260 —	17.000— 18.000
1866 35	189 —	2052 99	260 —	2146 30	260 —	18.000— 19.000
2114 78	260 —	2326 26	260 —	2432 —	260 —	19.000— 20.000
2253 42	260 —	2478 76	260 —	2591 44	260 —	20.000— 21.000
2392 07	260 —	2631 28	420 —	2750 88	420 —	21.000— 22.000
2536 56	260 —	2790 22	420 —	2912 04	420 —	22.000— 23.000
2681 64	420 —	2949 80	420 —	3083 89	420 —	23.000— 24.000
2831 99	420 —	3115 19	420 —	3256 79	420 —	24.000— 25.000
3154 80	420 —	3570 28	420 —	3728 02	420 —	25.000— 26.000
3320 30	420 —	3652 33	420 —	3818 35	420 —	26.000— 27.000
3485 79	420 —	3834 37	420 —	4008 66	600 —	27.000— 28.000
3651 28	420 —	4016 41	600 —	4198 97	600 —	28.000— 29.000
3816 77	420 —	4198 45	600 —	4389 29	600 —	29.000— 30.000
3982 26	600 —	4380 49	600 —	4579 60	600 —	30.000— 31.000
4147 75	600 —	4562 53	600 —	4583 26	600 —	31.000— 32.000
4313 24	600 —	4744 56	600 —	4960 23	600 —	32.000— 33.000
4478 73	600 —	4926 60	600 —	5180 54	600 —	33.000— 34.000
4644 22	600 —	5108 65	600 —	5340 85	800 —	34.000— 35.000
5062 85	600 —	5569 14	800 —	5822 28	800 —	35.000— 36.000
5237 05	800 —	5760 76	800 —	6022 61	800 —	36.000— 37.000
5411 25	800 —	5952 38	800 —	6222 94	800 —	37.000— 38.000
5585 45	800 —	6143 99	800 —	6423 27	800 —	38.000— 39.000
5759 65	800 —	6335 62	800 —	6623 60	1190 —	39.000— 40.000
5933 85	800 —	6527 24	1190 —	6823 93	1190 —	40.000— 41.000
6108 05	800 —	6718 86	1190 —	7024 26	1190 —	41.000— 42.000
6282 25	800 —	6910 48	1190 —	7224 59	1190 —	42.000— 43.000
6456 45	800 —	7102 10	1190 —	7424 92	1190 —	43.000— 44.000
6630 65	1190 —	7293 72	1190 —	7625 25	1190 —	44.000— 45.000
6803 49	1190 —	7483 84	1190 —	7824 01	1190 —	45.000— 46.000
6979 05	1190 —	7676 96	1190 —	8025 91	1190 —	46.000— 47.000
7153 25	1190 —	7868 58	1190 —	8226 24	1190 —	47.000— 48.000
7327 45	1190 —	8060 20	1190 —	8426 57	1190 —	48.000— 49.000
7501 65	1190 —	8250 82	1190 —	8626 90	1190 —	49.000— 50.000
8601 45	1190 —	9461 60	1800 —	9891 67	1800 —	50.000— 52.500
9080 50	1190 —	9988 55	1800 —	10442 58	1800 —	52.500— 55.000
9559 55	1800 —	10515 51	1800 —	10990 48	1800 —	55.000— 57.500
10038 60	1800 —	11042 46	1800 —	11544 39	1800 —	57.500— 60.000
10517 65	1800 —	11569 42	1800 —	12095 30	1800 —	60.000— 62.500
10996 70	1800 —	12096 37	1800 —	12646 20	1800 —	62.500— 65.000
11475 75	1800 —	12623 33	1800 —	13197 11	2850 —	65.000— 67.500
11953 63	1800 —	13148 99	2850 —	13746 68	2850 —	67.500— 70.000
12433 85	1800 —	13677 24	2850 —	14298 93	2850 —	70.000— 72.500
12912 90	1800 —	14204 19	2850 —	14849 84	2850 —	72.500— 75.000
13391 95	2850 —	14731 15	2850 —	15400 75	2850 —	75.000— 77.500
13871 —	2850 —	15258 10	2850 —	15951 66	2850 —	77.500— 80.000
14350 05	2850 —	15785 06	2850 —	16502 56	2850 —	80.000— 82.500
14829 10	2850 —	16312 01	2850 —	17053 47	2850 —	82.500— 85.000
15308 15	2850 —	16838 97	2850 —	17604 38	2850 —	85.000— 87.500
15787 20	2850 —	17365 92	2850 —	18155 29	2850 —	87.500— 90.000
16266 25	2850 —	17892 88	2850 —	18706 19	2850 —	90.000— 92.500
16745 30	2850 —	18419 83	2850 —	19257 10	2850 —	92.500— 95.000
17224 35	2850 —	18946 79	2850 —	19808 01	3047 38	95.000— 97.500
17703 40	2850 —	19473 74	2850 —	20358 92	3132 13	97.500— 100.000
18182 45	2850 —	20000 70	3077 03	20909 82	3216 89	100.000— 102.000
18661 50	2850 —	20527 65	3158 10	21460 73	3301 64	102.500— 105.000
19140 55	2850 —	21054 61	3239 17	22011 64	3386 40	105.000— 107.500
19619 60	3018 40	21581 56	3320 24	22562 55	3471 15	107.500— 110.000
20098 65	3092 10	22108 52	3401 31	23113 45	3555 91	110.000— 112.500
20577 70	3165 80	22635 47	3482 38	23664 36	3640 66	112.500— 115.000
21056 75	3239 50	23162 43	3563 45	24215 27	3725 42	115.000— 117.500
21535 80	3313 20	23689 38	3644 52	24766 18	3810 17	117.500— 120.000
22014 85	3386 90	24216 33	3625 59	25317 08	3894 93	120.000— 122.500
22493 90	3460 60	24743 29	3706 66	25867 99	3979 68	122.500— 125.000
22972 95	3534 30	25270 24	3787 73	26418 90	4064 45	125.000— 127.500
23452 —	3608 —	25797 20	3868 80	26969 81	4149 20	127.500— 130.000
23931 05	3681 70	26324 15	3949 87	27520 71	4233 96	130.000— 132.500
24410 10	3755 40	26851 11	4030 94	28071 62	4318 71	132.500— 135.000
24889 15	3829 10	27378 06	4112 01	28622 53	4403 47	135.000— 137.500
25368 20	3902 80	27905 02	4193 08	29173 44	4488 22	137.500— 140.000

**Razširjajte
,Trgovski list'!**

Josip Podbregar, višji revident drž. žel. v p.:

Železniške blagovne tarife s posebnim ozirom na našo trgovino in industrijo.

Glavna določba, ki je vitalnega interesa za natovarjajoče interese, je ona, ki se nanaša na medsebojno uporabo vagonov po železniških upravah. Ako bi ne bilo tega ugovora, bi se morala vsaka vagonška pošiljatev, kakor hitro bi prestopila na progo druge železniške uprave, pretovoriti v vagon te uprave, torej bi se morala taka pošiljka, ki bi morala teči preko prog več uprav, tudi večkrat pretovoriti, kar bi značilo za stranko razen velike izgube prevoznega časa tudi še stroške za pretovore, kar bi transportno znatno podražilo. Cenj. čitatelj naj si samo izračuna, koliko časa bi rabil n. pr. tak transport od Ljubljane do Berlina, posebno če pomislimo, da bi se moralo na prehodnih postajah vsak dan pretovoriti kakih 50 do 100 vagonov in še več. Take prehodne postaje bi morale imeti posebne tire in rampe za pretovorenje, in bi moralo biti samo v to svrhu veliko posebnega osobja na taki postaji.

Te nedostatke se lahko opazuje na prehodnih postajah od normalnotirne na ozkotirno železnico, kakor n. pr. v Poljčanah (za ozkotirno železnico Poljčane — Konjice — Žreče), ali v Slavnskem Brodu (za ozkotirne bosansko-hercegovinske železnice) itd.

Da se temu pretovarjanju izogne, ima več ozkotirnih železnic takozvane podložne vozičke (Rollschemmel). To so nizki vagoni ozkotirne železnice, ki imajo na vrhu pritrjen normalni tir, tako, da se nanje lahko porine normalnotirni vagon, kateri potem teče na tem podložnem vozičku tudi po ozkotirni železnici, in je vsako pretovarjanje nepotrebno, pri čemur se prihrani dosti časa, osobja in stroškov. Pri pretovarjanju je pa tudi vsaka pošiljka izpostavljena nevarnosti, da se deloma izgubi, razbije, poškoduje, da postane mokra (v dežju) in se s tem pokvari itd.

Ti oziri so napolnili vse države in železniške uprave do tega, da so med seboj sklenile imenovani vozovni ugovor, in je s tem omogočeno, da teče pošiljka od predajne do namembne postaje brez pretovarjanja v enem in istem vagonu, ne glede na število na prevozu udeleženi držav in železniških uprav.

Iz vseh predstojen izvajanj je razvidno, kake velikanske važnosti so vse te določbe in vsi ti ugovori za prevažajoče občinstvo. Sicer je bilo še več manjših ugovorov glede direktnega prevoza robe, kakor n. pr. upeljava direktnih tovornih vlakov na dolge proge, upeljava direktnih vagonov za kosovno blago (zbiralna vozovna služba — Sammelgutdienst), itd. Vendar se nečem spuščati v podrobno razpravo istih, ker so bolj stranskega pomena in ne tangirajo direktno občinstva, in ker bi bila tudi ta razprava predolga in preobširna.

Hotel sem seznaniti cenj. čitatelje le z najvažnejšimi določbami in institucijami, da bodo ta komplicirani transportni in tarifni aparat razumeli, kar upam, da se mi je posrečilo.

II.

TARIFNE RAZMERE V POVOJNIH DRŽAVAH.

A. Internacionalne tarife.

Ko je krvavi metež svetovne vojne zagnil s svojimi grozotami skoro celo Evropo in so vojujoče se države okupirale železnice skoro izključno v militaristične svrhe, je ves mednarodni promet mahoma prenehal in so prenehali vsled tega tudi vsi mednarodni ugovori.

Pa ne samo vojskujoče se države, tudi nevalne so skoro docela morale ustaviti mednarodni promet. Saj je bila n. pr. Norveška, Švedska, Danska, Nizozemska itd. neposredna sosedja vojujočih se držav, in švica je bila celo od njih popolnoma obkrožena.

Prekomerski promet je bil vsled min, podmornikov itd. izvzemši prevoza vojakov in vojnega materiala skoro popolnoma ustavljen, in posledice teh razmer smo občutili vsi na lastni koži, ko je nastopilo pomanjkanje in glad. Kaj je to pomenilo posebno za velika mesta, nam je še vsem v živem spominu.

Po končani vojni leta 1918. so morale seveda tako prejšnje, kakor tudi nove nastale države misliti na to, da obnove, oziroma na novo sklenejo medseboj mednarodni ugovor.

Ta namera pa je zadela na jako velike težkoče, ker jo je ovirala kopica še nerešenih in nejasnih vprašanj, v največji meri pa nejasnost in nestalnost državnih mej med posameznimi državami.

Tako je bil n. pr. tranzitni promet iz Jugoslavije čez Reko po kopnem in preko morja do meseca maja t. l. vsled nerešenega reškega vprašanja popolnoma zaprt. Da se je to vprašanje vendar enkrat rešilo, akopram ne tako, kakor bi bili mi Jugoslovani želeli, so naši trgovci in industrijalci gotovo z veseljem pozdravili, ker nam luka v Bakru vendar ni zadostovala. Prvič je jako majhna, drugič se pa mora tam blago med lukko in precej oddaljeno, na hribu ležečo postajo prevažati s cestnimi vozili, kar pomeni seveda izgubo časa in povzroča visoke prevozne stroške za cestna vozila.

Trgovina.

Proučevanje načrtov novega trgovinskega zakona. Seja zakonodajnega odbora pri ministristvu pravde za proučevanje načrtov novega trgovinskega zakona, čekovnega in meničnega prava, je preložena na 1. december, ker še niso končana vsa potrebna dela. Sekcija za proučevanje omenjenih načrtov sestoji iz nastopnih članov: odvetnik Gjorgje Nestorović, vseučilišni profesor dr. Velizar Mitrović, vseučilišni profesor dr. Milorad Stražnički in vseučilišni profesor Milan Škerjasi. Novi načrt trgovinskega zakona je izdelan na podlagi srbskega trgovinskega zakona. Posebna pozornost se bo posvečala izdelavi čekovnega in meničnega prava. Za načrt novega čekovnega prava služi kot podlaga v Hrvatski veljavno čekovno pravo.

Industrija.

Angleška bombaževa industrija v zadnjih desetih letih. Gospodarske težave sveta se skoraj v nobeni industriji ne poznajo tako kakor v angleški industriji bombaža. Prvič zato, ker mora vso surovino dobavljati iz inozemstva, drugič pa zato, ker mora tudi večino pravljenega blaga inozemstvu prodati. Statistiki pravijo, da eksportira Anglija 85% svojih bombažnih izdelkov. Zato ni čudno, da so dogodki gospodarskega življenja po letu 1914. vplivali posebno na to panogo. Kriza se javlja v prvi vrsti v omejitvi obratov, potem pa v zmanjšanem delovnem času pri večini tovarn v Lancashire in Yorkshire. Glavna težava je, kako si nabaviti surovino. Prvi producent surovega bombaža so Zedinjene države; dale so pred vojsko 60—70% vse svetovne produkcije. V letih 1911 in 1912 so pridelale nad 15 milijonov bal; 40% so jih predelali doma, 60% je šlo ven. Od leta 1916. naprej je šla produkcija enkrat samkrat nad 12 milijonov bal, zadnja tri leta je bila posebno slaba. Potreba je pa zmeraj večja, tako po surovini kakor po izdelkih. Dežele produkcije porabljajo bombaž zmeraj bolj same in ga zmeraj manj izvažajo. Tako so Zedinjene države v letih 1920 do 1923, ko je bil pridelek vselej manjši kakor 12 milijonov bal, predelale doma 54.14 odstot. bombaža, eksportirale so ga pa samo še 45.86%. Vsled tega so tudi cene bombaža v Angliji zelo poskočile. V gospodarskem letu 1904/05 si dal za funt ameriškega, indijskega ali egiptškega bombaža 5.66 pence, 1913/14 še zmeraj samo 7.52, sedaj pa stane v Liverpoolu funt že povprečno 18 pence, poldrugi šiling. Najbolj tripijo predilnice in tkalnice v Lancashire, ker so večinoma prirojene predelovanju ameriškega bombaža. Zato gledajo Angleži, kako bi na domestili ameriški bombaž z bombažem, pridelanim v velebritanski državi. Najbolj dela za to Cotton Growing Associa-

tion (družba za kulturo bombaža) in ima že tudi velike uspehe, v prvi vrsti v Egiptu. Pridelek bombaža se je zelo dvignil in so začele tovarne prirojevati svoje naprave za predelovanje egiptškega i. dr. bombaža. Najmanj 1.500.000 vreten, ki so predelovala prej ameriški bombaž, predelujejo sedaj egiptškega. Obenem s pomanjkanjem ameriškega bombaža je nazadovala tudi prodaja. To pa predvsem zato, ker se je zmanjšala kupna moč številnih evropskih držav. Skupno lahko ponovimo: angleška bombažna industrija je dobivala dosedaj večino surovega bombaža iz Zedinjenih držav in je prodajala v prvi vrsti v razne evropske države; to ravnoesje so strnoglavlili dogodki leta 1914. in njih gospodarske posledice; tehniški aparat in organizacija angleške bombažne industrije sta pa na tako visoki stopnji, da bo ta industrija do tedaj, ko se bodo povrnila spet normalne razmere, brez dvoma osvojila si prejšnje stališče v angleškem in svetovnem gospodarskem življenju. »Trgovski list« je od časa do časa o tem poročal. Saj zadene bombažev trg naravnost tudi nas, zvišanje bombaževega kulturnega areala napravi blago cenejše i. t. d.

Denarstvo.

Načrt za italijansko-jugoslovensko-madžarsko banko v Beogradu. »Corriere Adriatico« poroča, da se vrše v Milanu pogajanja za ustanovitev Italijansko-jugoslovensko-madžarske banke. Pri zavodu bi bila udeležena tudi Banca Commerciale Italiana. Realizacija tega načrta je odvisna od rezultata pogajanj za posojilo v znesku 800 milijonov lir, ki ga naj bi dobila Jugoslavija.

Dunajska lombardna in eskomptna banka. Na poravnalnem sestanku Lombardne in eskomptne banke na Dunaju je večina sprejela predlog, po katerem dobe upniki 30%, mali upniki pod 5 milijoni pa bodo polno izplačani.

Davki in takse.

Davčna administracija v Ljubljani razglašala: V smislu člena 205 finančnega zakona za leto 1924/25 z dne 31. marca 1924, št. 140 (Uradni list z dne 13. maja 1924, št. 43, stran 269) se objavi, da je priredba rentnine za davčno leto 1923. dovršena in tudi naknadno odmerjenih nekaj primerov za prejšnja leta. 15dnevni rok za vpogled v odmerni izkaz se določa za čas od 1. do 15. septembra 1924. Davčni zavezanci imajo pravico vpogledati v predpisnem izkazu le svojo davčno dolžnost (za druge le s kolka prostim pooblastilom) pri Mestnem magistratu, davčnem uradu za mesto ali pa pri podpisnem odobru ob uradnih urah in ob zgoraj določenem času. Prošnje za odmero podlago so podvržene taksi (kolku) 5 Din in prizivi tekni 20 Din. Prizivni rok konča 30. septembra 1924. Predpis rentnine onih zavezancev, ki do omenjenega roka ne vložijo pri davčni administraciji v Ljubljani priziva, postane s 1. oktobrom 1924 pravomočen.

Promet.

Pogodna tarifa za prevoz lesa, ki je bila v veljavi tekom poletne sezone in ki se naj bi s 1. oktobrom zopet uknila, bo po izjavi prometnega ministristva zastopnikom zagrebške Trgovske in obrtniške zbornice, podaljšana. S tem je ustrezno želji ljubljanske in zagrebške Trgovske in obrtniške zbornice. Dalje bo po izjavi prometnega ministra v najkrajšem času sklican tarifni odbor, in sicer takoj po nastopu službe novega šefa komercijelnega oddelka obratne direkcije državnih železnic dr. Marinkovića.

Razno.

Likvidacija reških vprašanj. Dne 15. septembra se sestaneta italijanska in jugoslovenska delegacija v Benetkah. Delegaciji bode ta razpravljali o vseh še obstoječih dopolnilnih vprašanjih k italijansko-jugoslovenskemu sporazumu o rešitvi reškega problema. Na tem sestanku se bodo reševala zelo važna gospodarska vprašanja, ki jih vsebuje osem protokolov.

Za zvezo med Ljubljano in Sušakom. Ministrski predsednik Ljuba Davidović je sprejel dne 2. t. m. deputacijo iz zastopnikov gospodarskih krogov Ljubljane, Dolenjske in hrvaškega Primorja

glede zveze Ljubljane s Sušakom. Deputacija je pojasnila ministrskemu predsedniku veliki gospodarski in trgovski pomen te zveze, povdarjajoč, da Ljubljani ne zadoščajo sedanje zveze z morjem in je stremljenje vseh vplivnih gospodarskih krogov, da dobi Ljubljana direktno in hitro zvezo s Sušakom in na ta način z morjem. V tej deputaciji so bili tudi zastopniki interesentov iz Kočevja in z Broda-Moravice.

Izseljevanje iz Češkoslovaške. — V mesecu juniju se je iz Češkoslovaške izselilo 2654 oseb, in sicer iz Češke 653, iz Moravske 219, iz Šleške 50, iz Slovaške 1661 in iz Podkarpatske Rusije 71. V II. četrtletju 1924 se je v celoti izselilo 9390 oseb, od teh 4063 na Francosko in 2378 v Severno Ameriko. V našo državo se je priselilo 172 oseb.

Stanje bolnikov v državnih bolnicah v Sloveniji. Po uradnem izkazu je bilo dne 26. julija 1924 v drž. bolnicah oskrbovanih v III. razredu 1678 oseb, ki bi se razdelile na nastopne bolnice: Splošna bolnica v Ljubljani 327, bolnica za ženske bolezni v Ljubljani 46, zavod za umobolne v Ljubljani 241, zavod za umobolne na Studencu 321, splošna bolnica v Mariboru 141, javna bolnica v Celju 158, javna bolnica v Brežicah 59, javna bolnica v Slovenjgradcu 28, javna bolnica v Murski Soboti 57, javna bolnica v Ptuj 27, hiralnica v Ptuj 114 in hiralnica v Vojniku 159 oseb.

Brezžična zveza z vozečimi vlaki.

Ravno sedaj poskušajo upostaviti brezžično telefonsko zvezo med potniki v vozečih se vlakih in govorilnimi postajami zunaj. Kmalu po končani vojni so se sicer že lotili vprašanja takih zvez, prišlo je tudi do konkretnih poskusov na progi Berlin—Hamburg, pa valutna kriza nemške države je povzročila prekinitev teh dragocenih, čeravno za kulturni napredek jako važnih eksperimentov. Začetkom tega leta so se poskusi obnovili in se niso, kakor prvotno omejili samo na brezžični brzojav, ampak uporabljala se je do sedaj znana tehnična veda o radio-telefoniji, ki stoji ravno v današnji dobi v najlepšem razvoju. Poskusna proga je bila ista in uspehi tako zadovoljivi, da je otvoritev te prometne panoge za občo porabo do letošnje jeseni zasigurana. Izvršitev opreme z aparati in vsemi potrebščinami je prevzela za nemške državne železnice družba za brezžični brzojav dr. E. F. Huth v Berlinu. Poskusi so pokazali možnost neoviranega pogovora med vozečim se vlakom in ostalimi postajami. Z uvedbo te službe je Nemčija ustvarila popolnoma novo in brezdvomno epohalno prometno panogo. Širši javnosti je dosedaj udeležba pri radiotelefoniji omejena samo na poslušanje brezžičnih govorov, predavanj, koncertov itd. brez da bi medsebojno občevanje bilo mogoče; z novo iznajdbo pa je dana prilika medsebojnih pogovorov na isti način, kakor pri navadni telefoniji. Obrat se vrši sledeče: Prej omenjena družba zgradi v večjih prometnih mestih posebne brezžične oddajne in sprejemne telefonske postaje. Posebni oddelki v brzovlakih se opremijo z aparati za radio-telefonsko službo; vobče so to vozovi modernega tipa za prehodni promet, v katerih se en oddelek adaptira v brezžično javno govorilnico. Poštna uprava dopušča v teh potujočih uradih oddajo in sprejem brzovjav in medsebojne pogovore. Razen teh udobnosti se nudi potnikom med vožnjo še užitek radio-telefonskih predavanj, koncertov itd. V to svrhu se nahaja nad vsakim sedežem priključna naprava, na katero se proti zmerni pristojbini pritakne poslušalo. Potnik, ki želi med vožnjo oddati brzovjavko, napiše v zgoraj omenjenem oddelku besedilo na golico ter jo izroči poslujočemu uradniku, ki je seveda vezan na uradno tajnost. Brzovjavka se odda brezžičnim potom na pristojno, trenutno najbližjo radio-postajo, od koder se na navaden način usmeri preko žice v naslovni kraj. Brzovjavkam, naslovljenim

na potujoče stranke v vlakih, je treba dodati uradno številko in prometno smer dotičnega naslovnega vlaka, ti podatki se ugotovijo na podlagi voznega reda, ki stoji strankam na razpolago. V vlaku razkličejo naslovnikovo ime, da mu izročijo brzovjavko. Govorilne prijave se vršijo iz vlaka z navedbo kraja in telefonske številke, s katero se zveza želi. Na brezžični postaji se s posebnimi napravami upostavi zveza z navadnim telefonskim omrežjem, tako da je mogoče neposredno občeovati iz vozečega se vlaka z vsako poljubno telefonsko postajo na »kopnem«. Ravno tako je mogoče obratno občevanje, pri tem je treba prijaviti vlak in ime potnika, katerega pokličejo po izvršeni zvezi v vlaku k aparatu. Pristojbine za to vrsto službe so običajne brzovjavne in telefonske takse. Plačati je treba še pristojbino za prijavo pogovora, končno se za uporabo posebne naprave v vlaku dvigne primerna odškodnina. Po odobrenem načrtu se uvede opisana služba že začetkom septembra t. l. na glavnih progah v smeri na Berlin. Pozneje se promet razširi na ostalo železniško omrežje Nemčije, in temu sledijo brezdvomno mednarodni vlaki in potem teh bomo tudi mi deležni najmodernejšega občevalnega sredstva.

Pojasnila in legitimacije za velesejem v Pragi dobite na češkoslovaškem konzulatu v Ljubljani, Breg, in pri Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3. 19. septembra skupen izlet jugoslovanskih trgovcev v Prago.

Književnost.

Osnovni pojmi modernega bančništva in borzništva. Izšla je knjižica s tem naslovom, ki jo je prof. visoke šole za svetovno trgovino dr. iur., dr. phil. & dr. rerum politic. Granichstaeden-Czervi za našo razmere priredil in z ozirom na ravnokar ustanovljeno ljubljansko borzo dopolnil dipl. agr. A. Jamnik. V lahki, poljudni obliki in z mnogimi praktičnimi primeri podaja knjižica mnogo vsakemu trgovcu, obrtniku, kmetovalcu, sploh vsakemu podjetniku, dijaku trgovskih učnih zavodov in vsakemu manjšemu kapitalistu prepotrebne naukov. Knjižica obsega 192 strani; njena vsebina je: uvod, glavni dobitki, umetnost naložbe kapitala, temeljni pojmi za razumevanje borzništva, obisk na borzi, tajnost bogastva, menica, ček, od česa živijo banke (depozitni, kontokorentni, akceptnokreditni, diskontni in eskomptni, lombardni, ustanovljajni in emisijski, komisijski, menjalniški, devizni, hipotečni in razni drugi posli), za kulisami bančništva, razne zanimivosti iz denarnega prometa, bankovci, banka in hranilnica, banka in industrija, banka in država, praktični nasveti za naložbo kapitala in za špekulacijo, zagonetka premijskih poslov, prolongacijski posli, kontremine, blagovna ali produktna borza, tolmač tehničnih izrazov. — Je to edino in prvo delo svoje vrste med Slovenci. Knjižica je zelo praktična in poceni ter jo vsakomur najtopleje priporočamo. Stane 20 Din s poštnino vred. Naročila in denar je vpošiljati na g. dipl. agr. A. Jamnik, Ljubljana, Knafljeva ul. št. 15, I. nadstropje.

Hmelj.

Petrovac, Bačka, dne 23. avgusta t. l. Zadnje dni je bilo vreme prav nestanovitno. Vsled tega je postajalo mnogo hmelja rdečkastega in sicer v nekaterih legah bolj, v drugih manj. Kobule so sicer lepo doraščene in imajo obilo lupulina. Nekateri hmeljarji pričakujejo prav obilne letine ter upajo pridelati na 1 oralu 400—500 kg hmelja. Predvčerajšnjim je zopet deževalo in nevihta je podrila mnogo drogov. Ena tretjina vsega hmelja je rdečkasta in bojimo se, da bi se ta bolezen širila in tako škodovala kakovosti hmelja. V starih nasadih šele dozorevajo kobule. Hmeljska kupčija se še ni oživila, dasi je prispelo že precej prekupcev. Hmeljarji ne silijo k prodaji. Za 100 kg svežega hmelja plačujejo sedaj po 1300 Din, za 100 kg suhega pa 5200—5400 Din. V okoliških nasadih je stanje isto kot pri nas. Lepega vremena si hmeljarji želijo. — Hmeljarsko društvo.

Wendenheim, Alzacija, 27. avg. 1924. Dež, nevihte in mrzle noči škodujejo že tretji teden hmeljski rastlini. Okobule se še sicer lepo izvrševalo, vendar pa bo finost in barva blaga manj pri-

kupljiva. Tudi se bojimo, da se bo mrčes zopet prikazal. Z obiranjem bomo začeli šele začetkom septembra.

Hersbruck, Bavarsko, 28. avg. 1924. Dež in veter, veter in dež, solca pa nič! Posledice tega vremena se kažejo tudi v naši okolici. Dosedaj lepi hmelj postaja lisast in bojimo se, da pozni hmelj ne bo normalne velikosti. Pri teh vremenskih razmerah se tudi množina letošnjega pridelka ne da ceniti.

»Allg. Brauer- u. Hopfenzeitung«.

XXI. poročilo hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov doma in drugod. Zatec, ČSR, dne 30. avgusta 1924. Dva dni imamo že lepo vreme. Obiranje je v polnem teku in bo končano šele koncem prihodnjega tedna. Uspehi so prav zadovoljivi, blago iz obvarovanih krajev in leg je lepo zelene barve in najboljše kakovosti. Nujno bi rabili stanovitno lepo vreme. Kupčija je v polnem teku in je že do 1000 stotov prodanih po 1800—1900 šK za 50 kg. Pri mirnem nakupovanju na kmetih je razpoloženo čvrsto, cene pa stanovitne. Leto 1925. bo »ušivo« leto! V nizkih legah se je namreč letos med obiranjem prikazala hmeljska ušica, iz česar se s precejšnjo sigurnostjo sklepa, da bo leto 1925. »ušivo«. Savez hmeljarskih društev v Zatecu. — NB.: Nauk za naše hmeljarske: Vse obrati, skrbno sušiti in sortirati, pravilno basati in hraniti; kar letos ne gre — ali bi ne šlo v denar, bo pa prihodnje leto šlo. — Društveno vodstvo.

Tržna poročila.

Tržne cene za meso v Ljubljani. Govedina: v mesnicah po mestu 24—27 Din, na trgu: goveje meso I. 24—26 Din za 1 kg, II. 20—24 Din, vampi 10—12, pljuča 8—10, jetra 20—26.50. Teletina: telečje meso I. 28—30, II. 25—27.50, jetra 29—30, pljuča 24—25, svinjina: prašičje meso I. 23, II. 30, pljuča 14—15, jetra 25—30, slanina riba in salo 33—34, slanina mešana 23.50, slanina na debelo 32.50, ameriška 32, mast 35—38, šunka (gnjat) 45, prekajeno meso I. 40—45, II. 35—40. Drobnička: kostrunovo meso 18—19, kozličevina 28. Klobase: krakovske 56, debrecinske 56, hrenovke 42, pol prekajene kranjske klobase 45 Din za 1 kg.

Mleko, maslo, jajca, sir na trgu v Ljubljani (1. sept.). 1 liter mleka 3 do 3.75, 1 kg surovega masla 50, 1 kg čajnega masla 60—70, 1 kg bohinskega sira 52, 1 kg sirčka 12, en jajce 1.50 do 1.62 Din.

Cene špecerijskemu blagu v Ljubljani (1. sept.). 1 kg kave Portoriko 76 do 84, 1 kg Santos 52—56, Rio 45—50, 1 kg pražene I. 50—100, II. 84—88, III. 54—60, 1 kg kristalnega sladkorja 21, 1 kg v kockah 23, 1 kg riža I. 12, II. 10.50, 1 liter namiznega olja 26, 1 liter jedilnega olja 22, 1 kg soli 3.50, 1 kg rižvega škroba 30, pšeničnega 12, koruznega 10, 1 kg testenin I. 18 Din, II. 12 Din.

Mlevski izdelki na trgu v Ljubljani (1. sept.). 1 kg moke št. »0« 6.75, bele krušne št. »1« 6.25, črne št. »6« 5.25, 1 kg kaše 6, 1 kg ješprenja 10, 1 kg otrobov 2.50, 1 kg koruzne moke 5, 1 kg koruznega zdroba 5.50, 1 kg pšeničnega zdroba 8, 1 kg ajdove moke I. 8, II. 6.50 Din.

Cene žitu v Ljubljani (1. sept.). Stot pšenice 425, q rži 375, q ječmena 400, q ovsa 375, q prosa 350, q nove sušene koruze 350, q ajde 350, q fižola ribničana 500, q prepeličarja 500, q graha 500, q leče 750 Din.

Tržišče kave. Cene kavi na svetovnem tržišču so se ponovno učvrstile. Podoba je, da so zaloge male. Cene so čvrste tudi pri nas, dasi se je dinar popravljal. V Zagrebu stane na debelo: Rio 45—45.50, Santos superior čista 48, Portorico najfinejša 75, Salvador 66 Din.

Sladkorni trg (Praga). Analiza sladkorne pese, ki jo je izvedla preiskovalnica češkoslovaške sladkorne industrije v Pragi dne 18. avgusta, dokazuje, da sladkorna pesa v času od 11. do 18. avgusta ni toliko napredovala, kakor lansko leto. Konstatiralo se je, da je toliko zaostala, da je sladkorna vsebina, izražena v gramih, manjša kot lansko leto. Povprečno znaša v Češkoslovaški sladkorna vsebina ene pese 49.9 g proti 50.5 g v lanskem letu. Pozabiti se ne sme, da je bila sladkorna pesa na Moravskem lani posebno dobra. Vsekar dokazujejo analize, da primanjkuje solnca. Korenine so napredovale, kor lani, sladkorna vsebina pa je narasla le za 6 g, proti 7.8 g lanskega leta. Vode so zadobile korenine povsem dosti, sedaj bi bilo potrebno samo še stalno solnce. — Sladkorni trgi so se odrezali vsepovsod jako povoljno. Posebno v Ameriki so dobile rafinerije, ležeče na atlantskem obrežju veliko poročil od domačega konzuma in od inostranstva, tako, da so ves ponudeni surovi sladkor z lahkoto oddale po zvišanih cenah. Kubanci so krili svoje prejšnje prodaje zopet z nakupom na terminskem trgu, ker so smatrali za

boljše, da prodajo promptno efektivno blago, kot pa da bi ga morali oddati njujorskemu terminskemu kontraktu. Vsled teh nakupov so cene za septemberski termin znatno poskočile. Evropski trgi so bili večinoma navezani na ameriški Granatled, ker je bil češkoslovaški in drugi sladkor že razprodan. Iz Jave je došlo nekaj belega sladkorja, samo v London 5—6 ladij, ki se je predal po 23.3 do 23.9. Iz Jave je došlo letos veliko manj sladkorja kot lani. V drugi polovici avgusta je izenadila sladkorni svet novica, da je nemška vlada dovolila uvoz sladkorja brez uvoznih dovoljenj. Ta ukrep vlade je presenetil tembolj, ker se je pred kratkim ponujal sladkor za izvoz in ni bilo bojazni, da sladkorja primanjkuje. Kakor poroča »Deutsche Zuckerindustrie«, je vlada izdala ta ukrep brez vednosti sladkorne industrije. Imenovani list in sladkorna industrija ostro protestirata proti tej vladni odredbi. Kmalu pa se je pokazala vladina namera, namreč znižati sladkorne cene v državi, ker so se nahajale v zadnjem času nad svetovno pariteto. Drugi dogodek administrativne narave na polju sladkornega gospodarstva je izjava angleške delavske vlade, ki je sklenila, da bode podpirala razvoj domače sladkorne industrije z direktnimi podporami. Predvideno je, da bodo dobivale angleške tovarne za sladkorno peso premijo od sh 19/6 za cwt., ki se bo po štirih letih znižala na 13 sh, po nadaljnjih treh letih pa na sh 6/6 d. Medtem ko je tuji sladkor podvržen carini od 11/8 sh, kolonijalni sladkor od sh 9/9, bo angleški sladkor podvržen konzumnemu davku, ki bo odgovarjal gori omenjeni carini. Angleški sladkor bo užival napram tujemu sladkorju ugodnost od sh 21/5, nasproti kolonijalnemu sladkorju ugodnost od sh 19/6. Zanimivo je, da se ravno delavska vlada v taki meri eksponira za sladkorno industrijo. Bodočnost bode pokazala, ako bode te direktne premije bolj ugodno vplivale na razvoj sladkorne industrije, kot so dosednji poizkusi, ki so stali vlado mnogo milijonov, ne da bi dovedli do pozitivnih uspehov.

Dobava, prodaja.

Dobava hrastovega rezanega lesa. Ekonomsko odeljenje direktorije državnih železnic v Ljubljani sprejema do dne 7. septembra t. l. ponudbe glede dobave hrastovega rezanega lesa ter hrastovih plohov in lesov.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Državna borza dela v Mariboru (30. avgusta 1924). Od 24. do 30. avgusta t. l. je bilo pri tej borzi dela prijavljenih 137 prostih mest, 178 oseb je iskalo dela, v 51 slučajih je borza posredovala uspešno in 21 oseb je odpotovalo; od 1. januarja do 30. avgusta t. l. pa je bilo 5324 prostih mest prijavljenih, 6994 oseb je iskalo dela, v 1247 slučajih je posredovala borza uspešno in 1247 oseb je odpotovalo. Delo išče: 40 hlapev, 24 viničarjev, 3 šafarjev, 3 oskrbnikov, 7 rudarjev, 2 vrtnarja, 2 kamnoseka, 3 podkov. kovači, 1 železostugar, 1 klepar, 14 strojnih ključavničarjev, 4 mehaniki, 1 urar, 12 mizarjev, 3 kolarji, 1 sodar, 1 žagar, 1 pletar, 1 usnar, 1 sedlar, 1 tkalec za platno, 1 tapetnik, 1 krojačev in šivilj, 1 modistka, 6 peric, 18 čevljarjev, 1 brivec, 2 knjigoveza, 4 mlinarji, 6 pekovi, 3 mesarji, 23 natakarijev in natakarič, 5 hotel. sobaric, 4 zidarjev, 6 slikarjev, 1 dimnikar, 4 tesarji, 1 črkostavec, 1 strojnik, 16 slug, 4 knjigovodje in knjigovodkinje, 11 trgov. pomočnikov in pomočnic, 90 tovarniških delavcev in delavk, 3 hišniki, 2 čuvaja, 42 pisarniških moči, 91 gospodinj, kuharic, služkinj, sobaric, varuš, postrežnic, 21 vzgojiteljic, 1 izkušena varuška k novorojenčku. — Delo je na razpolago: 123 hlapev in deklam, 11 viničarjem, 300 rudarjem, 5 vrtnarjem, 1 opekarskemu mojstru, 1 kovaču za kose, 1 žičarju, 1 kovotiskarju, 1 mehaničnemu ključavničarju, 1 izdelovalcu orgelj, 5 sodarjem, 1 lesostugarju, 1 sedlarju, 1 lakičarju, 1 košarskemu pomočniku, 1 tapetniku, 1 prirezovalcu gornjih delov čevljev, 3 pakaričam za jajca, 1 brivcu, 1 knjigovezu, 2 fotografoma, 33 vajencem, 3 natakaričam, 2 prodajalkama, 2 vzgojiteljicama, 5 gospodinjam, 20 kuharicam, 50 služkinjam, 3 sobaricam, 2 varuškam, 3 postrežnicam, 1 perfektnejši kuharici, 1 šteparici gornjih delov čevljev.

LJUBLJANA

SIMON GREGORČIČEVA ULICA 13

Telefon števil 552

se priporoča

za naročila vseh v njeno stroko spadajočih del.

Lastna knjigovoznica.

Izvršitev točna in solidna!

Iv. Perdan

Ljubljana

Veletrgovina kolonijalnega in špecerijskega blaga.

Glavni založnik Ciril in Metodovih vžigalic, nudi po najnižji dnevni ceni kavo, riž, testenine, najfinejše namizno olje, čaj, žganje ter vse drugo špecerijsko blago.

Postrežba točna in solidna.

Najboljše

„Pfaff“ šivalne stroje

po ugodnih cenah in plačilnih pogojih priporoča

IGN. VOK, Ljubljana

Sodna ulica št. 7.

Priporoča se:

tovarna perila

„TRIGLAV“

LJUBLJANA, Kolodvorska ul. 8

Na sejmišču

paviljon „I“ 381

Stara tovarna nogavic in pletenin

M. FRANZL & SINOVI -- LJUBLJANA, Privoz 10

Lastnik: FELIKS FRANZL

Varsivena znamka

Priporočamo:
Jos. Petelinc
LJUBLJANA,
Sv. Petra nasip 7.

Najboljši šivalni stroji v vseh opreznah Gritsner, Adler za rodbinsko in obrtno rabo, listotam igle, olje ter vse potrebne dele za vse sisteme. En grobl

A. VICEL

Maribor, Glavni trg 5

trgovina s hišnimi potrebščinami, emajlirano, pločevinasto in ulično posodo, porcelanasto, kameninasto in stekleno robo.

Na debelo! Na drobno!

Naročajte

TRGOVSKI LIST!

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode

Točna in solidna postrežba. Zahtevajte cenik!

Pristopajte kot član k društvu »TRGOVSKA AKADEMIJA«!

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

PODRUŽNICE:

Maribor, Novo mesto
Kakek, Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

Dunajska c. 4 (v lastni stavbi).

KAPITAL in REZERVE Din 18,300,000.—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzojav: Trgovska

Telefoni: 139, 146, 458

EKSPOZITURE

Konjice
Meža-Dravograd